

► **Klokkenluiden is voor Jesse Oostermann dé hobby**

21-jarige Jesse luidt in de Dom eeuwenoude klokken

Jesse Oostermann (21) behoort als lid van het Utrechts Klokkenluiders Gilde tot een select gezelschap. Als luidmeester 'dirigeert' hij regelmatig de luidersploeg die met touwen de eeuwenoude en duizenden kilo's wegende klokken van de Dom laten galmen.

Florence Imandt
Utrecht/Zevenbergen

Jesse heeft het geluk dat hij al in 2013 werd toegelaten tot het illustere muzikale gezelschap, want er staan intussen tientallen popelende mensen op de wachtlijst. Maar hij was op zijn veertiende dan ook al een kenner van de wereld der klokken en hun luiders.

Door veel te lezen, te praten met klokkenluiders van overal en filmpjes op YouTube te bekijken, ontwikkelde hij zich snel tot deskundige, daarbij geholpen door zijn muzikale aanleg.

Absoluut gehoor

Jesse Oostermann - hij woont in Zevenbergen - heeft een absoluut gehoor en dat helpt enorm als je moet bepalen welke klokken je samen kunt laten beieren en hoe hard die dan elk moeten klinken voor een harmonisch geheel met een bepaalde sfeer. Klokken luiden heeft ook anno 2020 nog maatschappelijk nut, vindt hij. „Het versterkt de emotie van mensen, of het nou een huwelijk is of een 'uitvaart'. Dat is iets moois.”

Jesse, je bent zoon van een dominee. In hoeverre heeft dat ervoor gezorgd dat je zo gek op kerkklokken bent?

„Klokken luiden is dé hobby, al mijn leven lang. Toen ik twee of drie jaar was heeft de koster van de Kruiskerk in Huizen, waar mijn vader dominee was, mij een keer de elektrische schakelaar laten omzetten die de luidklok aanzette. Het was een zaalkerk uit de jaren 60 met maar één klok, die tussen twee muren midden in de kerk hing (zonder touw dus, hè). En dat vond ik kennelijk zo prachtig, dat dat sindsdien elke zondag om 10.00 uur mijn taakje werd. Als ik het niet mocht doen, huilde ik alles bij elkaar.”

Intussen ben je 21 en beklim je overal waar je komt kerktorens om klokken te bekijken en te beluisteren.

„Ik ging ook op de klokken van andere kerken letten, in Huizen stonden er zeven, elk met een verschillend aantal klokken. Toen ik naar de tandarts in Weesp ging, ontdekte ik de klokken van Bussum, van Hilversum en die van de basiliek in Laren. En vervolgens ging ik op YouTube filmpjes opzoeken. Gewoon 'klokken luiden' intikken en dan kwamen er vaak filmpjes van iemand uit Groningen. Samen met mijn vader ben ik 2011 naar Zeerijp in Groningen gegaan en aan die kerkklok hing nog een touw. Daarmee mocht ik de klok

▲ Jesse bij een van de veertien klokken in de Domtoren. Er zijn zeven oude klokken (gegoten in 1506/1507) en zeven nieuwe klokken die in 1982 zijn gegoten.

FOTO
MARCEL OTTERSPEER

Als de klepel dan de eerste slag geeft, die trilling, die voel je door je hele lichaam.

—Jesse
Oostermann

▲ Klokkenluiders van het Utrechts Klokkenluiders Gilde aan het werk op kerstochtend. FOTO MARINX SCHMIDT

laten luiden. Fantastisch.”

Je meldde je aan bij de Domtoren in Utrecht, met veertien luidklokken van de grootste van Nederland, en je kon meteen terecht. Wat is je rol daar nu precies?

„Nu ben ik één van de luidmeesters.

Vergelijk het met een dirigent. Ik leer het anderen. Er zijn tachtig luiders en ik zit in de commissie die het geluid samenstelt, dat wil zeggen klankcombinaties maakt. De veertien klokken vormen een toonladder en je kiest er een paar uit. Voor feestelijke gelegenheden is dat anders dan bij

Paspoort

Geboren in 1998 in Amstelveen
Opgegroeid in Huizen
Sinds 2013 lid van de vrijwillige luidgroep van het Utrechts Klokkenluiders Gilde
2016-2019: mbo onderwijsassistent Amersfoort
In 2019 naar Zevenbergen verhuisd met ouders en jongere zus
Tweedejaars student praktijkgerichte Pabo aan de Christelijke Hogeschool in Ede
Hobby's: lesgeven, gitaar spelen, klokkenluiden

iets droevigs, waarbij je met halve toonsafstanden werkt; daardoor ontstaan mineurakkoorden.”

En alle veertien klokken tegelijkertijd laten luiden?

„Nee, dat is veel te hard. Het zijn hele zware klokken tot wel 8000 kilo, met een geluid dat heel ver draagt. Alleen met Oud en Nieuw luiden we ze allemaal tegelijk. Dan is er toch al veel lawaai. In een klankcombinatie met bijvoorbeeld vier klokken, zorg je er ook voor dat ze niet allemaal even hard klinken. Dat betekent dat sommigen wat minder hard aan het touw moeten trekken.”

Dus niet mee omhoog vliegen, dat lijkt mij nou juist leuk!

„Niet dat het per se niet mag van mij, dat een luiders mee omhoog schiet aan het touw, maar het vergroot de kans op een breuk bij klokken van vijfhonderd jaar oud zoals in de Dom. Dat heb je liever niet.”

Wat doet het klokkengeluid met jou?

„Het geeft een bepaald gevoel. Toen we op excursie waren met het Gilde naar de Dom van Keulen en ze zetten daar de motor aan om de allerzwaarste klok van 24.500 kilo aan de gang te krijgen, toen begon het meteen te kriebelen. Als de klepel dan de eerste slag geeft, die trilling, die voel je door je hele lichaam. De klank neemt je gevangen.”

Vroeger werden boeren en buitenlui gewaarschuwd met klokkengeluid voor brand, voor de lunch, voor de mis... En nu?

„De klok is nog altijd belangrijk als communicatiemiddel. Als er een bijzondere dienst is, bijvoorbeeld met Pasen, luiden ze anders. Dan hoor je dat er iets aan de hand is. Ook in coronatijd, toen ruim zeshonderd Nederlandse kerken en torens steeds op woensdagavond beierden als teken van troost en hoop voor iedereen en waardering voor de werkers in de zorg.”